

جوانان: ارزشمندترین منبع نیرو در چین

نوشته تانگ روشین

دگرگونی ارزشها بر دگرگونی شیوه‌های مصرف نیز مؤثر است. از این رو شیوه‌های زندگی جوانان چینی، از جمله خوراک و لباس و وسایل حمل‌ونقل و منازل مسکونی و اشتغالات و سرگرمیهای آنان، دگرگون شده است. اینک گرایش عمومی متوجه مصرف بیشتر شده و این عاملی است که نظیر دیگر کشورهای در حال رشد، در تحول اقتصادی چین نیز اهمیت نسبی زیادی دارد. از بررسیهای اخیر معلوم شده است که فروش کالاهای مرغوب ظرف بیست‌سال اخیر ۵۰ بار افزایش یافته و ۷۰٪ مشتریان این کالاها از جوانانند.

امروزه، یکی از مشکلات حاد تأمین کار برای جوانان و بویژه در چین با حجم زیاد نفوس آن است. حکومت چین اینک، برای تأمین کار جهت انسبوی از موالید سالهای شصت که به بازار کار بیوسته‌اند، زیر فشار قرار دارد. کارشناسان پیشبینی می‌کنند که در چین ظرف دو دهه آینده ۲۳۰ میلیون نفر به حجم نیروهای کار افزوده می‌شود و به ۶۰۰ میلیون نفر در سال ۲۰۰۰ خواهد رسید.

کارشناسان امور جوانان در سالهای اخیر، پس از مطالعه مسئله کاربایی، به کمک رجال اقتصاد و علمای جامعه‌شناسی و آموزش و پرورش پیشنهاد کرده‌اند به جوانان فرصت داده شود خود برای خویش به کاربایی پردازند و نیز مجموعه‌ای از پیشنهادها برای فراهم ساختن امکانات بیشتر کار جهت جوانان تقدیم کرده‌اند. علاوه بر اصلاحات اقتصادی که دولت انجام داده این

مراتب بیش از بیست‌سال قبل است. آنان بر اهمیت فرد در زندگی اجتماعی تأکید می‌کنند و به ارائه همکاری خلّاق روزافزونی در امر تحول اجتماع بسیار علاقه‌مندند. این امر نتیجه دو عامل اساسی است: نخست انتشار آگاهیهای علمی، که بر اثر آن تعداد جوانان چینی که امروزه از تعلیمات عالی برخوردار می‌شوند، دو برابر بیست‌سال قبل است. این گروه مجموعه انبوه پویایی در راه دانش و ترقی را تشکیل می‌دهند. گذشته از این، به شهادت آمار، ۹۰٪ از کارگران جوان آموزش ابتدایی را فرا گرفته‌اند و سطح فرهنگ کشاورزان جوان نیز، حتی در مناطق روستایی عقب‌مانده از لحاظ آموزش، به شکل قابل‌ملاحظه‌ای بالا رفته است.

عامل دوم آن است که حالت آشفته‌گی اجتماعی پس از اجرای سیاست اصلاحی به آرامش گراییده و دولت حداکثر کوشش خود را معطوف اصلاح نظام اقتصادی داشته، تا آنجا که شرایط شکوفایی موهبتها و نیروهای خلّاق و نوآور جوانان را به وفور تأمین کرده است.

«در چین هزاران سال این اعتقاد وجود داشته که کشاورزی پر دیگر کارها رجحان دارد، و این اعتقاد رایج چون مانعی روانی در برابر جوانان برای پذیرفتن فعالیتها در رشته‌های بازرگانی یا خدمات قرار داشت. اینک کوششهایی جنی مهنول شده است تا جوانان را قانع کنند که تمام انواع کار، به نحوی یکسان، ارزشمند است و تفاوت سطوح وضع اجتماعی تأثیری در شأن و حیثیت «کار» ندارد.»

از آنجا که جوانان فعالترین و حساسترین و برومندترین عناصر جوامع نوین هستند، نماینده آینده جهانند. جوانان ارزشمندترین «منبع نیرو» و قدرت محرکی هستند که جامعه را به پیش می‌رانند و توفیق مسیری که بشریت در قرن بیست و یکم خواهد پیمود متکی بر آنان است.

اما، جوانان در جنبه متناقض دارند. نخست اینکه جوانان همواره طلبه‌داران و پیشروان رهایی از عادات و سنن نامطلوب اجتماعی بوده و با شجاعت با تمام انواع بیماریهای مزمن اجتماعی مبارزه کرده‌اند؛ و دوم اینکه به سبب سادگی و خشم آثمی ناپذیر خویش بسا زلال زندگی روزمره دیگران را گل‌آلود کرده و سنگ لغزنده‌ای در راه تحول اجتماعی شده‌اند.

جوانان، به عنوان یک گروه، اکثریت ساکنان جهان را تشکیل می‌دهند. مثلاً در چین اکثریت با جوانان است زیرا بیش از ۶۰٪ ساکنان آن کمتر از سی سال و نزدیک به ۷۰٪ کمتر از سی و پنج سال دارند. جوانان، در مجموع، ۵۰٪ نیروهای فعال کشاورز و ۶۰٪ نیروهای کارگر صنعتی را تشکیل می‌دهند. انتظار می‌رود افزایش مشابهی در نسبت جوانان در مجموع تعداد ساکنان جهان بویژه در کشورهای در حال رشد نیز به وجود آید.

زندگی نوین ارزشهای جوانان را سرعت فوق‌العاده‌ای تغییر داده است. امروزه جوانان در چین از چنان احترام ذاتی و اعتماد به نفسی برخوردارند که به

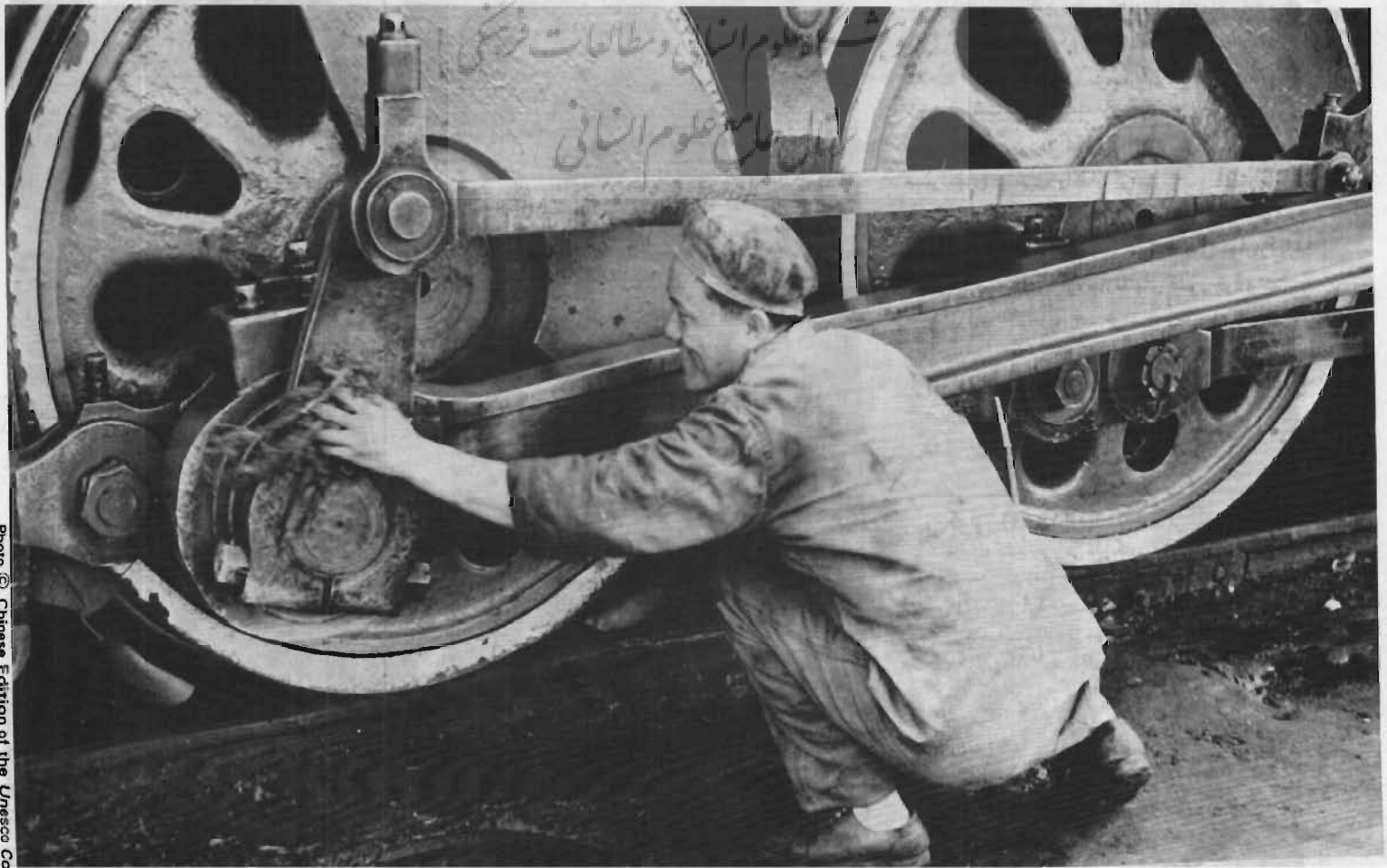

Photo © Chinese Edition of the UNESCO Co

بزهکاران جوان دارد.

عوامل جسمی و روانی نیز در بررسیهای مربوط به جوانان اهمیت شایانی دارد. از جمله، پژوهشگران کشف کرده‌اند که مرحله رشد جسمانی نوباوگان در چین دو تا سه سال زودتر از رشد جسمانی همگنان ایشان در شرایط بیست سال قبل صورت می‌گیرد؛ و این حقیقتی است که از نظر زندگی اقتصادی و سیاسی کشور و در سطح نظام قانونی و آموزشی آن، آثار نسبتاً مهمی دارد. مرحله جوانی با رشد جسمانی سریعی همراه است و مرحله‌ای است که فرد در آن به بلوغ جنسی می‌رسد و ضمناً مرحله اضطراب‌آمیزی است که شخصیت و مشاعر در آن چنان استقراری ندارد که به اقدامات متکی بر رشد عقلی و منطقی مبتنی باشد. از این رو بررسیهایی که در زمینه روانشناسی جوانان در چین صورت می‌گیرد بر ویژگیهای مشخص مربوط به رشد فکری و وجدانی و نمو ملکه‌های بسیاری خودآگاهانه ایشان متمرکز شده است.

در پایان این مقال باید دیگر بار اهمیت تردیدناپذیر آموزش را برای پاسخگویی به نیازمندیهای نوین جوانان یادآور شویم و بدانیم اگر می‌خواهیم نسلی توانمند برای وصول به سطح ضرورتها و وظایف قرن بیست و یکم داشته باشیم، باید این آموزش به شکلی علمی و به نحوی درست انجام گیرد.

تازنگ رووشین (Tang Rouxin)، چین، رئیس انستیتیو بررسیهای جوانان، وابسته به آکادمی علوم اجتماعی چین و معادن سردبیر سلسله مطبوعاتی که زیر عنوان به سوی آینده منتشر می‌شود.

ماز آنجا که جوانان فعالترین و حساسترین و پرمندترین عناصر جوامع نوین هستند، نماینده آینده جهانند... توفیق مسیری که بشریت در قرن بیست و یکم خواهد پیمود متکی بر جوانان است.

پدیده در چین از سالهای هفتاد به این طرف حدت یافته و معدل خلاف و بزهکاری بین نوجوانان در سال ۱۹۸۳ به نسبت ۹ در ده هزار نفر رسیده است. با آنکه این رقم چندان بالا نیست، ولی جنایاتی که جوانان مرتکب شده‌اند ۷۵٪ مجموع کل جنایات ارتكابی را شامل می‌شود و ده برابر بیش از سالهای پنجاه است.

مشکلی اجتماعی، چون مسئله بزهکاری جوانان، جز با آماده‌باش تمام نیروهای اجتماع به طور کلی درمان‌پذیر نیست و دوایر دولتی در چین مسئول ایجاد هماهنگی بین بخشهای مختلف اجتماعی در این زمینه هستند. اما اجرای تحقیقات اجتماعی و بررسی حالات و موارد بر عهده دوایر بررسیهاست که نقشی شورتی دارند و با مقامات قضایی و سازمانهای اجتماعی از قبیل کمیته‌های کوی و باشگاههای جوانان همکاری پیوسته‌ای می‌کنند.

دوایر انتظامی و دادگاهها نیز، طبق قانون، پیگیری جنایات و اقدامات مربوط به اصلاح بزهکارانی را که دوران محکومیت خود را می‌گذرانند با برنامه‌های ارشادی و اصلاحی، از طریق آموزش و کار، بر عهده دارند. اما نقش کمیته‌های کوی و باشگاههای جوانان پیشگیری و آمادگی بخشی است. این سازمانها نخست جوانانی را که استعداد و گرایش بزهکاری دارند می‌یابند و آنان را از ارتکاب بزه بازمی‌دارند. وظیفه دیگر آنها مراقبت از بزهکاران پس از انقضای دوره زندان و بازگشت به منازل خود و تضمین عدم گرایش مجدد آنها به بزهکاری است. در خصوص آموزش و کار، با بزهکارانی که از زندان بیرون آمده‌اند رفتاری برتر از دیگران می‌شود تا به راه راست بازآیند. این اقدامات تأثیر فوق‌العاده‌ای بر

کوشش نیز امکاناتی برای حل مسئله کارایی جوانان فراهم آورده است و از سال ۱۹۸۰ به این طرف ۵۰ میلیون جوان موفق به یافتن شغل شده‌اند.

تسریع در بالا بردن سطح کارایی نیروهای کار یکی از اموری است که برای پاسخگویی به نیازهای تحول اقتصادی در چین ناگزیر می‌نماید. یکی از گزارشهای حاصل از بررسیها نشان می‌دهد با آنکه کارگران جوان چین از لحاظ مهارت بر پدران خود تفوق دارند، از ضرورت نیازهای انقلاب علمی و فناوری در سطح جهانی گامهای بلندی به دورند. برای پاسخگویی به این نیازمندیها، باید آموزش در زمینه‌های وسیع و در سطحی متعالی با بهبود برنامه آموزش حرفه‌ای پیش از اشتغال و پس از آن، انجام گیرد.

از بررسیهایی که دو سازمان از مؤسسات شهر سوچو انجام داده‌اند برمی‌آید که کارگران آموزش دیده در میان همگنان ناآموخته خود در ارائه کیفیت بهتر و نوآوری در کار تواناترند و دستاورد آنان به نسبت ۱۶.۵٪ بهتر است. یکی از مطالبی که کارشناسان مسائل جوانان یادآور می‌شوند این است که نظام آموزشی، با توجه به ضرورتهای ناشی از تغییرات و اصلاحات نظام اقتصادی، باید مسئولیت تغییر مواضع سنتی در برابر کار را به عهده گیرد. از جمله، در چین هزاران سال این اعتقاد وجود داشته که کشاورزی بر دیگر کارها رجحان دارد و این اعتقاد رایج چون مانعی روانی در برابر جوانان برای پذیرفتن فعالیتهایی در رشته‌های بازرگانی یا خدمات قرار داشت. اینک کوششهایی جدی مسئول شده است تا جوانان را قانع کنند که تمام انواع کار به نحوی یکسان، ارجمند است و تفاوت سطوح وضع اجتماعی تأثیری در شأن و حشمت «کار» ندارد.

یکی دیگر از پدیده‌های پیچیده اجتماعی پدیده بزهکاری نوجوانان است که کشورهای بسیاری از آن رنج می‌برند و امری مستلزم بررسیهای علمی جدی است. این

